POLSKI ŁAD

INFOR lex
KOMPLEKSOWA BAZA WIEDZY
poleca

e-book

ROZLICZANIE REKLAMACJI W KSIĘGACH RACHUNKOWYCH NABYWCY

stan prawny 19 sierpnia 2022 r.

Irena Pazio

INFOR
Zał. R. Pieńkowski w 1987 r.

978-83-8268-234-2

Rozliczanie reklamacji w księgach rachunkowych nabywcy

Reklamacje – przepisy Kodeksu cywilnego 3
Reklamacje – podatek VAT 4
Reklamacje – podatek dochodowy 5
Reklamacje – ewidencja w księgach rachunkowych 6
Podsumowanie 14

1 Rozliczanie reklamacji w księgach rachunkowych nabywcy

W obrocie gospodarczym często występują sytuacje, gdy nabywca ujawnia wadę w zakupionym towarze. Ma on wówczas prawo odstąpić od umowy, żądać obniżenia ceny lub usunięcia wady, np. poprzez wymianę towaru wadliwego na wolny od wad. W zależności od uzgodnień poczynionych pomiędzy stronami, jak również momentu, w którym kupujący korzysta z przysługujących mu uprawnień, reklamacje są różnie dokumentowane i ewidencjonowane w księgach rachunkowych.

Reklamacje – przepisy Kodeksu cywilnego

Przepisy Kodeksu cywilnego (art. 556 Kc) bezpośrednio wskazują, że to sprzedawca jest odpowiedzialny względem kupującego, jeżeli rzecz sprzedana ma wadę fizyczną lub prawną (tzw. rękojmia za wady określona w art. 556–576 Kc). Reklamacje z tytułu wady fizycznej dotyczą niezgodności rzeczy sprzedanej z umową, w szczególności jeżeli rzecz:

- nie ma właściwości, które rzecz tego rodzaju powinna mieć ze względu na cel w umowie oznaczony albo wynikający z okoliczności lub przeznaczenia,
- nie ma właściwości, o których istnieniu sprzedawca zapewnił kupującego, w tym przedstawiając próbkę lub wzór,
- nie nadaje się do celu, o którym kupujący poinformował sprzedawcę przy zawarciu umowy, a sprzedawca nie zgłosił zastrzeżenia co do takiego jej przeznaczenia,
- została kupującemu wydana w stanie niezupełnym.

Z kolei wada prawna mogąca być powodem reklamacji to sytuacja, gdy sprzedana rzecz stanowi własność osoby trzeciej albo jeżeli jest obciążona prawem osoby trzeciej, a także jeżeli ograniczenie w korzystaniu lub rozporządzaniu rzeczą wynika z decyzji lub orzeczenia właściwego organu.

Nabywca oprócz składania reklamacji towaru z tytułu rękojmi może również reklamować towary, powołując się na gwarancję. Z przepisów Kodeksu cywilnego wynika (por. art. 577–581 Kc), że zakres odpowiedzialności sprzedawcy i uprawnienia kupującego są określane w tym przypadku samodzielnie przez gwaranta. Mogą więc być one mniej korzystne od regulacji ustawowych związanych z rękojmią, które są bardzo szczegółowo opisane w przepisach Kodeksu cywilnego. Skutkuje to tym, że z gwarancji najczęściej korzysta się, gdy upłynął już termin odpowiedzialności sprzedawcy wynikający z rękojmi, wynoszący co do zasady 2 lata od momentu wydania towaru. Co istotne, jeżeli reklamacja na podstawie gwarancji jest nieskuteczna, to kupujący może reklamować towar na podstawie rękojmi (i odwrotnie).

Tabela. Uprawnienia przysługujące kupującemu z tytułu rękojmi i gwarancji

Uprawnienia przysługujące kupującemu z tytułu rękojmi	Uprawnienia przysługujące kupującemu z tytułu gwarancji
■ złożenie oświadczenia o odstąpieniu od umowy (art. 560 Kc), ■ złożenie oświadczenia o obniżeniu ceny (art. 560 Kc), ■ żądanie usunięcia wad (art. 561 Kc) ■ żądanie wymiany rzeczy na wolną od wad (art. 561 Kc)	Kodeks cywilny daje możliwość dowolnego formułowania uprawnień przysługujących kupującemu. Mogą one – według Kodeksu cywilnego – polegać w szczególności na zwrocie zapłaconej ceny, wymianie rzeczy bądź jej naprawie oraz zapewnieniu innych usług (por. art. 577 Kc)

Reklamacje – podatek VAT

Uznanie reklamacji klienta i zwrot towaru wiąże się najczęściej z obowiązkiem wystawienia faktury korygującej przez sprzedawcę. Wynika to z art. 106j ustawy o VAT, w którym stwierdza się, że w przypadku gdy po wystawieniu faktury:

- podstawa opodatkowania lub kwota podatku wskazana w fakturze uległa zmianie,
- dokonano zwrotu podatnikowi towarów i opakowań,
- dokonano zwrotu nabywcy całości lub części zapłaty, o której mowa w art. 106b ust. 1 pkt 4 ustawy o VAT,
- stwierdzono pomyłkę w jakiejkolwiek pozycji faktury

– podatnik ma obowiązek wystawić fakturę korygującą.

Sprzedawca dokonuje wówczas obniżenia podatku VAT należnego (por. art. 29a ust. 13 ustawy o VAT):

- w okresie rozliczeniowym, w którym podatnik wystawił fakturę korygującą – jeśli do końca okresu rozliczeniowego, w którym została wystawiona faktura korygująca, uzyskał dokumenty potwierdzające uzgodnienie i spełnienie warunków korekty,
- w okresie rozliczeniowym, w którym uzyskał dokumenty potwierdzające uzgodnienie i spełnienie warunków korekty – jeśli faktura korygująca była wystawiona w okresie rozliczeniowym wcześniejszym niż termin uzyskania dokumentów.

Nabywca z kolei ma obowiązek obniżenia podatku naliczonego (por. art. 86 ust. 19a ustawy o VAT):

- w okresie rozliczeniowym, w którym warunki obniżenia podstawy opodatkowania dla dostawy towarów lub świadczenia usług lub kwoty podatku wykazanego na fakturze zostały uzgodnione z dostawcą towarów lub usługodawcą – jeżeli przed upływem tego okresu rozliczeniowego te warunki zostały spełnione,
- w okresie rozliczeniowym, w którym warunki obniżenia podstawy opodatkowania dla dostawy towarów lub świadczenia usług lub kwoty podatku wykazanego na fakturze zostały spełnione – jeśli warunki te zostały spełnione po upływie okresu rozliczeniowego, w którym te warunki zostały uzgodnione.

Należy przy tym wskazać, że nabywca nie otrzyma faktury korygującej w sytuacjach, gdy nie dochodzi do odrębnej dostawy towarów, tj. gdy:

- sprzedawca dokonuje wymiany wadliwego towaru na nowy, wolny od wad (por. np. interpretację indywidualną Dyrektora KIS z 26 marca 2019 r., sygn. 0112-KDIL1-3.4012.41.2019.1.KB); brak korekty dotyczy również wymiany dokonanej w związku z reklamacjami do sprzedaży rozliczanej jako WDT lub eksport (por. interpretację indywidualną Dyrektora KIS z 30 stycznia 2019 r., sygn. 0112-KDIL1-3.4012.743.2018.1.KB),
- sprzedawca dokonuje wymiany wadliwego towaru na nowy, wolny od wad, w sytuacji gdy wadliwy towar nie zostaje fizycznie zwrócony, tj. pozostaje u nabywcy (por. interpretację indywidualną Dyrektora KIS z 30 stycznia 2019 r., sygn. 0112-KDIL1-3.4012.743.2018.1.KB),
- sprzedawca w ramach reklamacji wymienia towar na inny, ale w tej samej cenie i opodatkowany tą samą stawką VAT (por. interpretację indywidualną Dyrektora KIS z 19 listopada 2018 r., sygn. 0112-KDIL2-1.4012.487.2018.3.MG).

Reklamacje – podatek dochodowy

Uznanie reklamacji przez sprzedawcę wiąże się z wystawieniem faktury korygującej, na podstawie której nabywca zobowiązany jest do korekty kosztów, a sprzedawca przychodów.

Moment korekty kosztów podatkowych. Ustawy o podatku dochodowym wskazują (por. art. 22 ust. 7c oraz 7d updof i art. 15 ust. 4i oraz 4j updop), że jeżeli korekta kosztu uzyskania przychodów, w tym odpisu amortyzacyjnego, nie jest spowodowana błędem rachunkowym lub inną oczywistą omyłką, korekty dokonuje się poprzez zmniejszenie lub zwiększenie kosztów uzyskania przychodów poniesionych w okresie rozliczeniowym, w którym została otrzymana faktura korygująca lub, w przypadku braku faktury, inny dokument potwierdzający przyczyny korekty. Jeżeli we wskazanym okresie rozliczeniowym podatnik nie poniósł kosztów uzyskania przychodów lub kwota poniesionych kosztów uzyskania przychodów jest niższa niż kwota zmniejszenia, podatnik jest obowiązany zwiększyć przychody o kwotę, o którą nie zostały zmniejszone koszty uzyskania przychodów.

W związku z tym należy stwierdzić, że co do zasady korekta kosztu w związku ze zwróconym towarem powinna być dokonywana w tym okresie rozliczeniowym, w którym podatnik otrzymał fakturę korygującą. Oczywiście jeśli korekta jest spowodowana błędem rachunkowym lub inną oczywistą omyłką – korekty należy dokonać wstecz, tj. w okresie rozliczeniowym, w którym pierwotnie ujęto przychód podatkowy.

Podobny mechanizm jak w przypadku korekty kosztów istnieje po stronie sprzedawcy w stosunku do korekty przychodów (por. art. 14 ust. 1m oraz 1n updof i art. 12 ust. 3j oraz 3k updop).

Koszty związane z procedurą reklamacyjną. Procedura reklamacyjna często również wiąże się z ponoszeniem dodatkowych kosztów przez obie strony transakcji (np. ponownego transportu, przepakowania itp.). Wydatki poniesione w związku z procedurą reklamacyjną nie stanowią kar umownych ani odszkodowań. Tym samym o ile koszty te nie wynikają z zaniedbań i braku nadzoru nad realizacją zamówień, to właściwie udokumentowane mogą być uznawane za koszty uzyskania przychodów. Potwierdzenie takiego stanowiska możemy znaleźć np. w interpretacji indywidualnej Dyrektora KIS z 2 stycznia 2020 r., sygn. 0111-KDIB1-1.4010.468.2019.2.AB.

Reklamacje – ewidencja w księgach rachunkowych

Nie ma gotowych schematów dotyczących ewidencji reklamacji w księgach rachunkowych, gdyż jest ona zależna nie tylko od ustaleń poczynionych między stronami, ale również od wielu innych czynników. Głównymi z nich są:

- fakt uznania lub nieuznania przez sprzedawcę reklamacji (jeżeli reklamacja nie została uwzględniona przez dostawcę i dochodzi do sporu sądowego, to w razie uiszczenia zapłaty za towar sprawę kieruje do sądu odbiorca, natomiast jeżeli zapłata nie nastąpiła – z ewentualnym roszczeniem powinien wystąpić dostawca, który uważa, że prawidłowo zrealizował dostawę, ale nie otrzymał zapłaty),
- moment dokonania reklamacji (np. reklamacja następuje przed lub po wprowadzeniu wadliwych towarów do ewidencji),
- stosowanie przez jednostkę zasad ewidencji (np. stosowany rachunek kosztów, istnienie lub brak ewidencji magazynowej, stosowane zasady wyceny w obrocie magazynowym, dokonane odpisy aktualizujące itp.),
- ponoszenie przez jednostkę kosztów związanych z procesem reklamacyjnym (np. kosztów ponownego przepakowania i transportu czy też utylizacji wadliwych produktów).

Niezależnie od wskazanych czynników, w sytuacji gdy nabywca decyduje się zwrócić dostawcy reklamowane towary, a jednostka prowadzi ewidencję magazynową, to pod datą złożenia reklamacji (a tym samym postawienia reklamowanych składników do dyspozycji dostawcy) należy je wyksięgować z ewidencji bilansowej.

Wn konto 30 „Rozliczenie zakupu”

Ma konto 33 „Towary”.

Jeśli reklamowane towary ujmowane są w księgach rachunkowych w stałych cenach ewidencyjnych różniących się od cen zakupu/nabycia, to równolegle należy dokonać zapisów związanych z wyksięgowaniem odchyleń od cen ewidencyjnych w części przypadającej na reklamowane towary. Wówczas:

- gdy cena rzeczywista jest niższa od ceny ewidencyjnej, odchylenia przypadające na reklamowane towary będą ewidencjonowane:
  Wn konto 34 „Odchylenia od cen ewidencyjnych”

  Ma konto 30 „Rozliczenie zakupu”;
- gdy cena rzeczywista jest wyższa od ceny ewidencyjnej, odchylenia przypadające na reklamowane towary będą ewidencjonowane:
  Wn konto 30 „Rozliczenie zakupu”

  Ma konto 34 „Odchylenia od cen ewidencyjnych”.

Jeżeli natomiast kupowane towary są bezpośrednio po zakupie odnoszone w koszty, wówczas złożenie reklamacji wiąże się z koniecznością pomniejszenia kosztów:

Wn konto 30 „Rozliczenie zakupu”

Ma konto 73-1 „Wartość sprzedanych towarów w cenach zakupu/nabycia”.

Często nabywca „odkrywa” wady towarów przed wprowadzeniem ich do magazynu. Wówczas można w księgach rachunkowych wprowadzać do ewidencji księgowej jedy-

nie tę część dostawy, która jest pozbawiona wad. Towary z wadami ewidencjonowane są wówczas jedynie w ewidencji pozabilansowej jako zapasy obce.

PRZYKŁAD 1

Uznanie reklamacji i wymiana towaru na nowy, wolny od wad

Spółka A w sierpniu 2022 r. zakupiła od spółki B 10 sztuk towaru po 200 zł za sztukę, otrzymując fakturę na kwotę netto 2 000 zł + 460 zł VAT. Po przyjęciu do magazynu towarów stwierdzono, że wszystkie posiadają wadę. Skontaktowano się ze sprzedawcą i zażądano wymiany tych towarów na nowe, wolne od wad. W porozumieniu z dostawcą dokonano zwrotu wadliwych towarów w celu uznania zasadności składanej reklamacji. W wyniku rozpatrzenia reklamacji została ona uznana i sprzedawca dostarczył spółce A pozbawione wad towary.

Wariant 1 – jednostka prowadzi ewidencję magazynową w cenach zakupu

1. Faktura zakupu 10 sztuk towaru

Wn konto 30 „Rozliczenie zakupu”	2 000 zł
Wn konto 22-1 „VAT naliczony i jego rozliczenie”	460 zł
Ma konto 21-1 „Rozrachunki z dostawcami krajowymi”	2 460 zł

2. Pz – przyjęcie towarów do magazynu

Wn konto 33 „Towary”	2 000 zł
Ma konto 30 „Rozliczenie zakupu”	2 000 zł

3. Wz – zwrot towarów w związku ze stwierdzeniem ich wadliwości

Wn konto 30 „Rozliczenie zakupu”	2 000 zł
Ma konto 33 „Towary”	2 000 zł

4. PZ – przyjęcie pozbawionych wad towarów do magazynu

Wn konto 33 „Towary”	2 000 zł
Ma konto 30 „Rozliczenie zakupu”	2 000 zł

***21-1** – Rozrachunki z dostawcami krajowymi*

		2460,00	(1)

***22-1** – VAT naliczony i jego rozliczenie*

(1)	460,00		

***30** – Rozliczenie zakupu*

(1)	2000,00	2000,00	(2)
(3)	2000,00	2000,00	(4)

***33** – Towary*

(2)	2000,00	2000,00	(3)
(4)	2000,00		

Wariant 2 – jednostka nie prowadzi magazynu, a wartość towaru odnoszona jest w koszty bezpośrednio po zakupie

1. Faktura zakupu 10 sztuk towaru

Wn konto 30 „Rozliczenie zakupu	2 000 zł
Wn konto 22-1 „VAT naliczony i jego rozliczenie”	460 zł
Ma konto 21-1 „Rozrachunki z dostawcami krajowymi”	2 460 zł

2. Pk – odpisanie w koszty wartości towarów bezpośrednio po zakupie 10 szt. × 200 zł

Wn konto 73-1 „Wartość sprzedanych towarów w cenach zakupu”	2 000 zł
Ma konto 30 „Rozliczenie zakupu”	2 000 zł

3. Wz – zwrot towarów w związku ze stwierdzeniem ich wadliwości 10 × 200 zł

Wn konto 30 „Rozliczenie zakupu”	2 000 zł
Ma konto 73-1 „Wartość sprzedanych towarów w cenach zakupu”	2 000 zł

4. PZ – przyjęcie pozbawionych wad towarów do magazynu

Wn konto 73-1 „Wartość sprzedanych towarów w cenach zakupu”	2 000 zł
Ma konto 30 „Rozliczenie zakupu”	2 000 zł

21-1 *– Rozrachunki z dostawcami krajowymi*

		2460,00	*(1)*

22-1 *– VAT naliczony i jego rozliczenie*

(1)	*460,00*		

30 *– Rozliczenie zakupu*

(1)	*2000,00*	*2000,00*	*(2)*
(3)	*2000,00*	*2000,00*	*(4)*

73-1 *– Wartość sprzedanych towarów w cenach zakupu*

(2)	*2000,00*	*2000,00*	*(3)*
(4)	*2000,00*		

PRZYKŁAD 2

Uznanie reklamacji i wymiana części zakupionych towarów na nowe, wolne od wad

Spółka A w sierpniu 2022 r. zakupiła od spółki B 10 sztuk towaru po 200 zł za sztukę, otrzymując fakturę na kwotę netto 2 000 zł + 460 zł VAT. Po przyjęciu w firmie towarów stwierdzono, że 4 sztuki posiadają wadę. Skontaktowano się ze sprzedawcą i zażądano wymiany tych towarów na nowe, wolne od wad. W porozumieniu z dostawcą dokonano zwrotu wadliwych 4 towarów w celu uznania zasadności składanej reklamacji. W wyniku rozpatrzenia reklamacji została ona uznana, a sprzedawca dostarczył spółce A pozbawione wad towary. Jednostka prowadzi ewidencję magazynową w cenach zakupu.

1. Faktura zakupu 10 sztuk towaru

Wn konto 30 „Rozliczenie zakupu”	2 000 zł
Wn konto 22-1 „VAT naliczony i jego rozliczenie”	460 zł
Ma konto 21-1 „Rozrachunki z dostawcami krajowymi”	2 460 zł

2. Pz – przyjęcie towarów do magazynu 10 szt. × 200 zł

Wn konto 33 „Towary”	2 000 zł
Ma konto 30 „Rozliczenie zakupu”	2 000 zł

3. Wz – zwrot części towarów w związku ze stwierdzeniem ich wadliwości 4 × 200 zł

Wn konto 30 „Rozliczenie zakupu”	800 zł
Ma konto 33 „Towary”	800 zł

4. PZ – przyjęcie pozbawionych wad towarów do magazynu

Wn konto 33 „Towary”	800 zł
Ma konto 30 „Rozliczenie zakupu”	800 zł

21-1 *– Rozrachunki z dostawcami krajowymi*

		2460,00	*(1)*

22-1 *– VAT naliczony i jego rozliczenie*

(1)	*460,00*		

30 *– Rozliczenie zakupu*

(1)	*2000,00*	*2000,00*	*(2)*
(3)	*800,00*	*800,00*	*(4)*

33 *– Towary*

(2)	*2000,00*	*800,00*	*(3)*
(4)	*800,00*		

PRZYKŁAD 3

Uznanie reklamacji i obniżenie ceny towaru

Spółka A w sierpniu 2022 r. zakupiła od spółki B 10 sztuk towaru po 200 zł za sztukę, otrzymując fakturę na kwotę netto 2 000 zł + 460 zł VAT. Po przyjęciu do magazynu towarów stwierdzono, że 6 sztuk posiada niewielkie wady fizyczne. Skontaktowano się ze sprzedawcą i zażądano obniżenia ceny wadliwych towarów o 40%. W wyniku rozpatrzenia reklamacji sprzedawca zgodził się obniżyć cenę wadliwych towarów o 40%, tj. do 120 zł netto za sztukę uszkodzoną. W związku z tym spółka wystawiła fakturę korygującą na kwotę 480 zł + 110,40 zł VAT.

Wariant 1 – jednostka prowadzi ewidencję magazynową w cenach zakupu

1. Faktura zakupu 10 sztuk towaru

Wn konto 30 „Rozliczenie zakupu”	2 000 zł
Wn konto 22-1 „VAT naliczony i jego rozliczenie”	460 zł
Ma konto 21-1 „Rozrachunki z dostawcami krajowymi”	2 460 zł

2. Pz – przyjęcie towarów do magazynu: 10 szt. × 200 zł

Wn konto 33 „Towary”	2 000 zł
Ma konto 30 „Rozliczenie zakupu”	2 000 zł

3. Wz – stwierdzenie wadliwości 6 szt. towaru: 6 × 200 zł

Wn konto 30 „Rozliczenie zakupu”	1 200 zł
Ma konto 33 „Towary”	1 200 zł

4. Faktura korygująca – pomniejszenie zobowiązania wobec dostawcy

Wn konto 21-1 „Rozrachunki z dostawcami krajowymi”	590,40 zł
Ma konto 30 „Rozliczenie zakupu”	590,40 zł

5. Faktura korygująca – korekta VAT naliczonego

Wn konto 30 „Rozliczenie zakupu”	110,40 zł
Ma konto 22-1 „VAT naliczony i jego rozliczenie”	110,40 zł

6. Pz – przyjęcie towarów po obniżonej cenie do magazynu: 6 szt. × 120 zł

Wn konto 33 „Towary” 720 zł

Ma konto 30 „Rozliczenie zakupu” 720 zł

21-1 *– Rozrachunki z dostawcami krajowymi*

(4)	*590,40*	*2460,00*	*(1)*

22-1 *– VAT naliczony i jego rozliczenie*

(1)	*460,00*	*110,40*	*(5)*

30 *– Rozliczenie zakupu*

(1)	*2000,00*	*2000,00*	*(2)*
(3)	*1200,00*	*590,40*	*(4)*
(5)	*110,40*	*720,00*	*(6)*
	3310,40	*3310,40*	

33 *– Towary*

(2)	*2000,00*	*1200,00*	*(3)*
(6)	*720,00*		

Wariant 2 – jednostka prowadzi ewidencję magazynową w stałych cenach ewidencyjnych; cena ewidencyjna to cena zakupu + 20% marży

1. Faktura zakupu 10 sztuk towaru

   Wn konto 30 „Rozliczenie zakupu” 2 000 zł

   Wn konto 22-1 „VAT naliczony i jego rozliczenie” 460 zł

   Ma konto 21-1 „Rozrachunki z dostawcami krajowymi” 2 460 zł

2. Pz – przyjęcie towarów do magazynu: 10 szt. × 240 zł

   Wn konto 33 „Towary” 2 400 zł

   Ma konto 30 „Rozliczenie zakupu” 2 400 zł

3. Pz – odchylenia od cen ewidencyjnych towarów (kredytowe)

   Wn konto 30 „Rozliczenie zakupu” 400 zł

   Ma konto 34 „Odchylenia od cen ewidencyjnych” 400 zł

4. Wz – stwierdzenie wadliwości 6 szt. towaru: 6 × 240 zł

   Wn konto 30 „Rozliczenie zakupu” 1 440 zł

   Ma konto 33 „Towary” 1 440 zł

5. PK – odchylenia od cen ewidencyjnych przypadające na reklamowane towary 240 zł

   Wn konto 34 „Odchylenia od cen ewidencyjnych” 240 zł

   Ma konto 30 „Rozliczenie zakupu” 240 zł

6. Faktura korygująca – pomniejszenie zobowiązania wobec dostawcy

   Wn konto 21-1 „Rozrachunki z dostawcami krajowymi” 590,40 zł

   Ma konto 30 „Rozliczenie zakupu” 590,40 zł

7. Faktura korygująca – korekta VAT naliczonego

   Wn konto 30 „Rozliczenie zakupu” 110,40 zł

   Ma konto 22-1 „VAT naliczony i jego rozliczenie” 110,40 zł

8. Pz – przyjęcie towarów po obniżonej cenie do magazynu 6 szt. × 120 zł × 20%

   Wn konto 33 „Towary” 864 zł

Ma konto 30 „Rozliczenie zakupu” 864 zł

9. Pz – odchylenia przypadające na przyjęte do magazynu towary

Wn konto 30 „Rozliczenie zakupu” 144 zł

Ma konto 34 „Odchylenia od cen ewidencyjnych” 144 zł

21-1 *– Rozrachunki z dostawcami krajowymi*

(6)	*590,40*	*2460,00*	*(1)*

22-1 *– VAT naliczony i jego rozliczenie*

(1)	*460,00*	*110,40*	*(5)*

30 *– Rozliczenie zakupu*

(1)	*2000,00*	*2400,00*	*(2)*
(3)	*400,00*	*240,00*	*(5)*
(4)	*1440,40*	*590,40*	*(6)*
(7)	*110,40*	*864,00*	*(8)*
(9)	*144,40*		
	4094,40	*4094,40*	

33 *– Towary*

(2)	*2400,00*	*1440,00*	*(4)*
(8)	*864,00*		

34 *– Odchylenia od cen ewidencyjnych*

(5)	*240,00*	*400,00*	*(3)*
		144,00	*(9)*

PRZYKŁAD 4

Złożenie oświadczenia od odstąpienia od umowy sprzedaży

Spółka A w sierpniu 2022 r. zakupiła od spółki B 10 sztuk towaru po 200 zł za sztukę, otrzymując fakturę na kwotę netto 2 000 zł + 460 zł VAT. Po przyjęciu do magazynu towarów stwierdzono, że wszystkie posiadają wadę. Skontaktowano się ze sprzedawcą, składając oświadczenie o odstąpieniu od umowy sprzedaży. W porozumieniu z dostawcą dokonano zwrotu wadliwych towarów. Sprzedawca uznał reklamację i wystawił fakturę korygującą na kwotę 2 000 netto + 460 zł VAT. Jednostka prowadzi ewidencję towarów w cenach zakupu.

1. Faktura zakupu 10 sztuk towaru

Wn konto 30 „Rozliczenie zakupu” 2 000 zł

Wn konto 22-1 „VAT naliczony i jego rozliczenie” 460 zł

Ma konto 21-1 „Rozrachunki z dostawcami krajowymi” 2 460 zł

2. Pz – przyjęcie towarów do magazynu

Wn konto 33 „Towary” 2 000 zł

Ma konto 30 „Rozliczenie zakupu” 2 000 zł

3. Wz – oświadczenie o odstąpieniu od umowy sprzedaży w związku ze stwierdzeniem wadliwości dostarczonych spółce towarów

Wn konto 30 „Rozliczenie zakupu” 2 000 zł

Ma konto 33 „Towary” 2 000 zł

4. Faktura korygująca – pomniejszenie zobowiązania wobec dostawcy

Wn konto 21-1 „Rozrachunki z dostawcami krajowymi” 2 460 zł

Ma konto 30 „Rozliczenie zakupu” 2 460 zł

5. Faktura korygująca – korekta VAT naliczonego

Wn konto 30 „Rozliczenie zakupu” 460 zł

Ma konto 22-1 „VAT naliczony i jego rozliczenie” 460 zł

21-1 *– Rozrachunki z dostawcami krajowymi*

		2460,00	*(1)*

22-1 *– VAT naliczony i jego rozliczenie*

(1)	*460,00*	*460,00*	*(5)*

30 *– Rozliczenie zakupu*

(1)	*2000,00*	*2000,00*	*(2)*
(3)	*2000,00*	*2460,00*	*(4)*
(5)	*460,00*		
	4460,00	*4460,00*	

33 *– Towary*

(2)	*2000,00*	*2000,00*	*(3)*

PRZYKŁAD 5

Reklamacja towarów nieuznana przez dostawcę i skierowanie sprawy do sądu

Spółka A w sierpniu 2022 r. zakupiła od spółki B 10 sztuk towaru po 200 zł za sztukę, otrzymując fakturę na kwotę netto 2 000 zł + 460 zł VAT. Po przyjęciu towarów w firmie stwierdzono, że 6 sztuk posiada wady fizyczne. Skontaktowano się ze sprzedawcą i zażądano wymiany tych towarów na nowe, pozbawione wad. Sprzedawca nie zgadza się na wymianę, twierdząc, że wady powstały nie z jego winy i w związku z tym towar w ogóle nie podlega reklamacji. Nabywca w związku z tym nie akceptuje części faktury w zakresie reklamowanych towarów i nie reguluje płatności w części spornej. Sprzedawca kieruje sprawę do sądu, przy czym sporne towary do momentu wydania wyroku są składowane u nabywcy.

1. Faktura zakupu 10 sztuk towaru

Wn konto 30 „Rozliczenie zakupu” 2 460 zł

Ma konto 21-1 „Rozrachunki z dostawcami krajowymi” 2 460 zł

2. Pz – przyjęcie do magazynu towarów pozbawionych wad, tj. 4 szt × 200 zł (część VAT naliczonego od przyjętych towarów wynosi 184 zł)

Wn konto 33 „Towary” 800 zł

Wn konto 22-1 „VAT naliczony i jego rozliczenie” 184 zł

Ma konto 30 „Rozliczenie zakupu” 984 zł

oraz ujęcie „spornych” towarów w ewidencji pozabilansowej

Wn konto pozabilansowe 39 „Zapasy obce” 1 200 zł

3. WB – uregulowanie faktury w części niespornej

Wn konto 21-1 „Rozrachunki z dostawcami krajowymi” 984 zł

Ma konto 13-1 „Rachunek bieżący” 984 zł

Wariant 1 – sprawa została skierowana do sądu przez dostawcę – wygrana sprzedawcy; nabywca jest zobowiązany do uregulowania zobowiązania, zapłacenia zasądzonych kosztów postępowania sądowego w wysokości 500 zł oraz odsetek za nieterminową zapłatę zobowiązania w wysokości 200 zł

4. PK – zarachowanie kosztów sądowych do zapłacenia sprzedawcy

Wn konto 76-1 „Pozostałe koszty operacyjne”	500 zł
Ma konto 21-1 „Rozrachunki z dostawcami krajowymi”	500 zł

5. PK – zarachowanie należnych sprzedawcy odsetek od nieterminowej zapłaty zobowiązania

Wn konto 75-1 „Koszty finansowe”	200 zł
Ma konto 21-1 „Rozrachunki z dostawcami krajowymi”	200 zł

6. WB – uregulowanie zobowiązania 200 zł + 500 zł + 1476 zł

Wn konto 21-1 „Rozrachunki z dostawcami krajowymi”	2 176 zł
Ma konto 13-1 „Rachunek bankowy”	2 176 zł

7. PZ – przyjęcie „spornych” towarów do magazynu (jednostka musi później podjąć decyzję, co zrobić z wadliwymi w ich mniemaniu towarami)

Wn konto 33 „Towary”	1 200 zł
Ma konto 30 „Rozliczenie zakupu”	1 200 zł
oraz wyksięgowanie towarów z ewidencji pozabilansowej	
Ma konto pozabilansowe 39 „Zapasy obce”	1 200 zł

8. PK – przeksięgowanie VAT naliczonego w związku z nabyciem „spornych” towarów

Wn konto 22-1 „VAT naliczony i jego rozliczenie”	276 zł
Ma konto 30 „Rozliczenie zakupu”	276 zł

***21-1** – Rozrachunki z dostawcami krajowymi*

(3)	*984,00*	*2460,00*	*(1)*
(6)	*2176,00*	*500,00*	*(4)*
		200,00	*(5)*
	3160,00	*3160,00*	

***30** – Rozliczenie zakupu*

(1)	*2460,00*	*984,00*	*(2)*
		1200,00	*(7)*
		276,00	*(8)*
	2460,00	*2460,00*	

***33** – Towary*

(2)	*800,00*		
(7)	*1200,00*		

***22-1** – VAT naliczony i jego rozliczenie*

(2)	*184,00*		
(8)	*276,00*		

***13-1** – Rachunek bieżący*

(Sp)	*xxx*	*984,00*	*(3)*
		2176,00	*(6)*

***76-1** – Pozostałe koszty operacyjne*

(4)	*500,00*		

***konto pozabilansowe** – Zapasy obce*

(2)	*1200,00*	*1200,00*	*(7)*

***75-1** – Koszty finansowe*

(5)	*200,00*		

Wariant 2 – sprawa została skierowana do sądu przez dostawcę – wygrana nabywcy; nabywca otrzymuje fakturę korygującą na kwotę 1 200 zł netto + 276 zł VAT

4. Pk – przekazanie spornych towarów sprzedawcy – wyksięgowanie z ewidencji pozabilansowej

   Ma konto pozabilansowe 39 „Zapasy obce” 1 200 zł

5. Faktura korygująca

   Wn konto 21-1 „Rozrachunki z dostawcami krajowymi” 1 476 zł

   Ma konto 30 „Rozliczenie zakupu” 1 476 zł

21-1 *– Rozrachunki z dostawcami krajowymi*

(3)	*984,00*	*2460,00*	*(1)*
(6)	*1476,00*		
	2460,00	*2460,00*	

30 *– Rozliczenie zakupu*

(1)	*2460,00*	*984,00*	*(2)*
		1476,00	*(5)*
	2460,00	*2460,00*	

33 *– Towary*

(2)	*800,00*		

22-1 *– VAT naliczony i jego rozliczenie*

(2)	*184,00*		

13-1 *– Rachunek bieżący*

(Sp)	*xxx*	*984,00*	*(3)*

konto pozabilansowe *– Zapasy obce*

(2)	*1200,00*	*1200,00*	*(4)*

Podsumowanie

- Kodeks cywilny przewiduje wiele możliwości reklamacji towarów posiadających zarówno wady fizyczne, jak i prawne.
- Ze zjawiskiem zwrotu towarów na skutek reklamacji często związana jest konieczność wystawienia faktury korygującej.
- Korekty kosztu uzyskania przychodów, jak i VAT naliczonego w związku ze zwróconym towarem w ramach reklamacji należy dokonać, co do zasady, w tym okresie rozliczeniowym, w którym nabywca otrzymał fakturę korygującą.
- Ewidencja reklamacji w księgach rachunkowych nabywcy musi uwzględniać nie tylko poczynione między stronami ustalenia (np. uznanie lub brak uznania reklamacji), ale również wiele innych czynników dotyczących zasad prowadzenia ewidencji księgowej (np. prowadzenie ewidencji magazynowej, stosowanie cen ewidencyjnych, zasady postępowania przy roszczeniach spornych itp.).

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 14 ust. 1m oraz 1n, art. 22 ust. 7c oraz 7d ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych – j.t. Dz.U. z 2021 r. poz. 1128; ost.zm. Dz.U. z 2022 r. poz. 1692
- art. 12 ust. 3j oraz 3k, art. 15 ust. 4i oraz 4j ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych – j.t. Dz.U. z 2021 r. poz. 1800; ost.zm. Dz.U. z 2022 r. poz. 1561
- art. 556–581 ustawy z 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny – j.t. Dz.U. z 2022 r. poz. 1360
- art. 29a ust. 13, art. 86 ust. 19a, art. 106b ust. 1 pkt 4 ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług – j.t. Dz.U. z 2022 r. poz. 931; ost.zm. Dz.U. z 2022 r. poz. 1561

POWOŁANE INTERPRETACJE PODATKOWE:

- interpretacja indywidualna Dyrektora KIS z 26 marca 2019 r. (sygn. 0112-KDIL1-3.4012.41.2019.1.KB)
- interpretacja indywidualna Dyrektora KIS z 30 stycznia 2019 r. (sygn. 0112-KDIL1-3.4012.743.2018.1.KB)
- interpretacja indywidualna Dyrektora KIS z 19 listopada 2018 r. (sygn. 0112-KDIL2-1.4012.487.2018.3.MG)
- interpretacja indywidualna Dyrektora KIS z 2 stycznia 2020 r. (sygn. 0111-KDIB1-1.4010.468.2019.2.AB)

©℗

Irena Pazio
główna księgowa, praktyk